

Palomas irlako hondoratzea.

Penintsulako Hego-ekialde kostalde mediterranean, Cartagenako portua eta Tiñoso itsasmuturren artean, itsasertze lerro txiki bat zabaltzen da. Paregabeko lurralde zati honek, Kultural Patrimonio osatzen duen tarte honek, Espainako Izadi Erreserba osatzen du. Bertan, Las Palomas deritzan uhartea kokatzen da.

2007 eta 2008.garren urteen artean, Museo Nacional De Arqueología Subacuática delakoak, Cartagenako aurreportu puntan artean, sistematikoki hasi zen egiten prospekzio arkeologikoak horretarako bitarte elektronikoez baliaturik.

Hamarna hondoratze aztarna topatu zituzten ikerketa hauetan; erromatar garaietatik gure egunetaraino hondoratutako ontziak.

Sonarraren datuak egiaztatzeko itsaspeko robot bat bidaltzen da. Robotak ontzi baten gaitetik kontrolatzen da eta honen bidez pezioaren ezaugarriak eta haren kontserbazio egoera dokumentatu ahal izango dute.

Itsaspeko datuak agintari kabinara bidaltzen dira. Bertatik robotak maneiatzen duen langileak eta arkeologoek lanak zaintzen eta zuzentzen dituzte.

La Paraloja, Roldán, La Poladera portuko defentsaren bateria zainduak, Algameca Grande deritzan urpean, oraindik ere aurkitzen dira itsasoan gizonaren presentzia nabarmentzen dituzten arrasto zaharrak.

Orain arrainen irakin-hotsa osatzen dute; habeen atzean eta zuakerren artean aterpea aurkitzen dute arraiak.

Ur hauetan behin arrainetara ibilitako itsasontzia, kaskaineta, itsas aingira eta muxar handien egoitzan bihurtu da itsaspeko landarediagatik kolonizaturik.

Robotak zurezko kaskoaren arrantza-ontzi bat dokumentatzen du, Cartagenako kostaldeak zeharkatu zituzten beste askoren lekuko. Segur aski apropos hodoratu egin arazi zuten arrezife artifizial bat sortzeko asmoz, arrastre arrantza motak suntsitutako itsas fondoak berreskuratzeko asmoz. Gaur, bitzitza sortu da berriz haren inguruan. Fruituak eman ditu.

Robotaren lanak Museoko arkeologoek lanaren bideari aurrera ematen dio. Azkeneko hauek ikuspen zehatzagoa egingo dute urpean.

Argazki-kamera lagunduta, itsasontziaren xehetasunak erregistratzen dituzte: ontzi gainekoa ia oso osoz; jadanik galdutako trakak eta zuakerrek agerian geratu dira aragirik gabeko bizkarrezurraren antza.

Haren egoera aztertu eta konprobatu ondoren, ontzia jadanik itsasoaren parte izatera pasa da. Era berean, gure memoriaren zati bat osatuko du, gure kulturaren ondare fidela. Betirako izango dugu testigu. aurre historian behin ontzi ezegonkor bat hartuta, itsasoko ur zabal eta ezezagunetan murgildu zen gizon ausartiaren lekuko.